

**ЈУ АГЕНЦИЈА ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

**КОДЕКС
ПОСЛОВНЕ ЕТИКЕ**

Бања Лука, новембар 2024. године

КОДЕКС ПОСЛОВНЕ ЕТИКЕ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Кодекс пословне етике (у даљем тексту: Кодекс), одређује етичност као скуп начела, права и обавеза којима се уређују људски и професионални односи међу запосленима у ЈУ Агенцији за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Агенцији), као и свим другим лицима (стручњацима, рецензентима и др.) које Агенција ангажује по основу уговора, те њихов однос према свим заинтересованим странама од којих се очекује поштовање етичких стандарда с циљем оправдања јавног повјерења и вјеродостојности рада Агенције.

Члан 2.

- (1) Темелне вриједности за које се Агенција залаже јесу: поштење, добронамјерност, међусобно уважавање и људско достојанство, лична одговорност и одговорност установа.
- (2) Сви запослени, сарадници и друге укључене стране обавезују се да поштују начела једнакости и недискриминације у свим аспектима пословања.
- (3) Дискриминација по основу расе, пола, рода, родног идентитета, националне припадности, језика, вјере, старосне доби, физичког изгледа, инвалидитета или било којег другог личног својства је строго забрањена.
- (4) Агенција је посвећена стварању радног окружења у којем сви имају једнаке могућности за развој, напредовање и допринос, без страха од непоштеног третмана или узнемиравања.
- (5) Сврха кодекса је да утврди опште етичке смјернице и поступке, те укаже на дужности и обавезе свих лица која учествују у поступцима осигурања квалитета у високом образовању.
- (6) Кодекс начелно утврђује очекиване односе засноване на одговорности и поштењу, те се у правилу неће набрајати шта није допуштено и нема намјере да предвиди све ситуације које се могу десити.
- (7) Кодекс подстиче уважавање етичких начела и вриједности у осигурању квалитета у високом образовању те пословним односима, односима према јавности, примјени савремених технологија и у заштити животне средине, те утврђује поступке у случајевима одступања од ових вриједности и начела.
- (8) Кодексом се не ограничава људска, интелектуална и академска слобода, него наглашава улога достојанственог односа међу свим заинтересованим странама и одговорно остваривање права у складу с одговорношћу у области високог образовања.
- (9) Кодекс је подложен измјенама и допунама у складу с развојем дјеловања Агенције.

Члан 3.

(1) Дефиниције које се користе у Кодексу, имају следеће значење:

(а) **Запослени** у Агенцији су сва лица са којима Агенција склопи уговор о раду било на неодређено или одређено вријеме (запослени Агенције), као и за услуге обављања евалуације или рецензије високошколских установа и/или студијских програма.

(б) **Корисници услуга** су све установе које затраже услуге Агенције.

(ц) **Заинтересоване стране** су сви остали учесници у поступку осигурања квалитета у високом образовању Републике Српске.

(д) **Стручњаци** су лица која у процесу вањског вредновања утврђује испуњеност стандарда и критеријума квалитета у раду високошколских установа и студијских програма.

е) **Рецензенти** су лица која учествују у вањском вредновању у сврху почетне акредитације или акредитацији студијских програма по моделу рецензије.

ф) **Посматрач** у поступку акредитације је лице које присуствује посјети високошколској установи, без права одлучивања

(2) Агенција омогућава корисницима услуга професионалну и учинковиту услугу од стране компетентних и етичних лица запослених у Агенцији.

Запослени Агенције

Члан 4.

(1) Обавезе запослених у Агенцији су следеће:

- дужни су придржавати се стратешких и других докумената Агенције, као и свих других законских и подзаконских аката Републике Српске,
- не смије својим иступима или пословним потезима наносити штету угледу и пословању Агенције,
- не смију без допуштења непосредног руководиоца давати обавјештења у вези с пословањем и поступцима вањског вредновања Агенције, као и обавјештења о трошковима у вези с појединим поступцима или с накнадама за стручњаке или рецензенте било којој заинтересираној страни изван Агенције,
- дужни су да се придржавају начела о повјерљивости и избјегавању сукоба интереса,
- дужни су да у сваком свом контакту с корисницима услуга или другим заинтересованим странама представљају Агенцију,
- не смију имати директан или индиректан интерес као ни бити директно или индиректно укључени у активности које би могле створити обавезу према корисницима услуга Агенције, нити бити укључени у активности које би могле довести до појаве сукоба интереса. Уколико је лице запослено у Агенцији такође ангажовано и на високошколској установи исто не може бити укључено у поступак вањског вредновања предметне установе и/или њених студијских програма,
- не смију нудити консултантске услуге корисницима.

Стручњаци и рецензенти

Члан 5.

- (1) У намјери да поступци акредитације и рецензије буду обављени на највишем могућем нивоу квалитета, неопходно је да стручњаци и рецензенти покажу професионалност, самосталност и уважавање према странкама током спровођења активности у склопу вањског вредновања.
- (2) Потписивањем уговора са Агенцијом, стручњаци и рецензенти прихватају услове овог Кодекса и обавезују се да ће поступати у складу с истим.

Члан 6.

Стручњаци и рецензенти су у обавези да:

- одмах обавијесте Агенцију уколико дође до промјене чињеница које се тичу сукоба интереса и/или уколико процијене да би се могли наћи у сукобу интереса.
- поштују принципе дефинисане важећим законским и подзаконским актима, стандардима и критеријумима Агенције.
- за потребе вањског вредновања користе важеће обрасце документације Агенције.

Члан 7.

Документација и сазнања у оквиру поступка рецензије, акредитације или екстерне евалуације сматрају се пословном тајном коју су стручњаци и рецензенти у обавези да чувају трајно, осим докумената које Агенција учини јавно доступнима.

Члан 8.

Стручњаци и рецензенти морају поступати непристрасно и објективно.

Члан 9.

- (1) Стручњаци и рецензенти не смију понудити или прихватити награду или накнаду од стране представника установе или трећих лица која заступају интересе установе, те су обавезни одмах пријавити Агенцији уколико овакву понуду добију.
- (2) Стручњаци и рецензенти у обавези су да одмах обавијесте Агенцију уколико уоче да се други члан комисије стручњака или координатор поступка понашају супротно начелима овог Кодекса.
- (3) Стручњаци су дужни руководити се економичношћу и савјесно планирати своје трошкове (путовања, смјештаја) приликом организовања посјете високошколској установи.

Члан 10.

- (1) Сви стручњаци и рецензенти приликом обављања свог посла дужни су да се придржавају сљедећих принципа добре праксе:
 - да буду отворени и јасани у разговорима са представницима установе или заинтересованих страна,
 - да увијек провјере прикупљена мишљења и доказе,
 - да буду пристојни приликом опхођења са представницима установе или заинтересованих страна,

- да успоставе радну атмосферу у којој су сви чланови комисије стручњака равноправни партнери који преузимају одговорност,
 - да питања постављају у конструктивном, али и критичком контексту,
 - да избјегавају питања приватне природе,
 - да се придржавају временских оквира дефинисаних планом посјете како би се поштовало вријеме издвојено од стране свих учесника, о чему посебно воде рачуна предсједник комисије и координатор поступка,
 - да буду присутни током трајања посјете установи од почетка до краја осим у оправданим околностима које се не могу предвидјети,
 - да изврше припреме за посјету установи, да се упознају са документацијом коју је установа пружила, да попуне листе провјере и припреме питања унапријед за сваку групу саговорника,
 - да приликом састанака свим саговорницима посвете неподјелјену пажњу свих чланова комисије (угашени мобилни телефони итд),
 - да не исказују супротстављена мишљења током трајања састанака са представницима установе или заинтересованих страна. Дискусије о различитим ставовима воде се у вријеме предвиђено за интерне консултације комисије,
 - да поштују временске оквире дефинисане за припрему извјештаја,
 - да препоруче да се захтјеви за додатне податке или информације доставе приликом читања документације како би се оставило довољно времена да се припреме адекватни одговори и
 - да њихови наводи у извјештајима буду утемељени на конкретним доказима.
- (2) Предсједник комисије у обавези је да осигура да сва мишљења и сви изнесени докази буду узети у обзир, те да води рачуна о томе да се разјасне све недоумице прије завршетка посјете и прибаве одговори на сва постављена питања.

Члан 11.

Уколико би током поступка вањског вредновања дошло до грубог кршења начела овог Кодекса, Агенција ће се побринути да лице које је узроковало кршење буде удаљено из даљег тока поступка, а уколико је ријеч о члану комисије стручњака да његово/њено мишљење буде изузето из коначног извјештаја и уговор раскинут.

Посматрачи у поступку акредитације

Члан 12.

- (1) Уколико за то постоји сагласност установе и чланова Комисије стручњака, у посјети установи може бити присутан и посматрач (из других агенција итд).
- (2) Правила овог Кодекса односе се и на посматраче поступка тамо гдје је то примјерено.
- (3) Посматрач поступка потписује изјаву којом се обавезује да ће поштовати начела овог Кодекса прије почетка посјете установи.

Члан 13.

Посматрач поступка акредитације осим општих начела овог Кодеска придражава се и следећих начела:

- не учествује директно у разговорима са представницима установе или заинтересованих страна током званичних састанака. Уколико има питања посматрач их може поставити координатору поступка или представнику Агенције који је задужен за рад са посматрачем након завршетка састанка (превод итд),
- не учествује у дискусији комисије о доказима, налазима и мишљењима у поступку акредитације,
- обавезан је да све информације прибављене током посјете установи, чува у тајности до објављивања извјештаја на интерент страници Агенције, а информације које нису предмет извјештаја трајно,
- није дозвољено снимање посјете.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14.

Кодекс је саставни дио Правилника о интерном осигурању квалитета рада Агенције и ступа на снагу истог дана.